

Vlaams
Parlement

ingediend op **1549** (2017-2018) – Nr. 1
3 april 2018 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door Herman De Croo

van het verslagmoment
over de Europese Ministerraden Landbouw
van januari, februari en maart 2018

Samenstelling van de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid:

Voorzitter: Jos De Meyer.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Jelle Engelbosch, Danielle Godderis-T'Jonck, Sofie Joosen, Sabine Vermeulen, Peter Wouters;

Jos De Meyer, Bart Dochy, Tinne Rombouts, Johan Verstreken;

Herman De Croo, Francesco Vanderjeugd;

Els Robeyns, Steve Vandenberghe;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Vera Celis, Matthias Diependaele, Bert Maertens, Marius Meremans, Wilfried Vandaele, Tine van der Vloet;

Robrecht Bothuyne, Lode Ceysens, Michel Doomst, Jan Durnez;

Lydia Peeters, Freya Saeys;

Rob Beenders, Kurt De Loor;

Johan Danen.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin.

INHOUD

I.	Het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) na 2020	4
1.	Meerwaarde en doelstellingen van het GLB.....	4
2.	Subsidiariteit.....	5
3.	Betalingen.....	5
4.	Milieu en klimaat.....	6
5.	Blijvende discussies zonder raadconclusies.....	6
II.	Andere thema's op de Europese Raad van 19 januari 2018	7
1.	Marktsituatie van een aantal producten	7
1.1.	Suiker	7
1.2.	Mageremelkpoeder	7
1.3.	Varkensvlees.....	7
1.4.	Belgisch rundvlees	7
2.	Handelskwesties	8
III.	Andere thema's op de Europese Raad van 19 februari	8
1.	Herziening van de strategie van de Europese Unie (EU) voor de bio- economie	8
2.	EU-eiwittenplan	8
IV.	Vragen van de commissieleden.....	9
V.	Antwoorden van Pieter Lietaer.....	10
1.	Bioverordening	10
2.	Verbeteren van de positie van de landbouwer in de keten	10
3.	De nieuwe groene architectuur	10
4.	Brexit.....	10
5.	Verdragsdoelstellingen.....	11
6.	Gekoppelde steun	11
7.	Externe convergentie.....	11
8.	Mageremelkpoeder.....	12
9.	Algenproductie	12
10.	MERCOSUR	12
11.	Consequenties van hernationalisering van het GLB.....	12

Bijlage: zie [dossierpagina](#) op www.vlaamsparlement.be

De Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid organiseerde op 21 maart 2018 een verslagmoment over de Europese Ministerraden Landbouw van 29 januari, 19 februari en 19 maart 2018.

Het verloop van deze Europese Ministerraden werd toegelicht door Pieter Lietaer, attaché Landbouw van de Algemene Afvaardiging van de Vlaamse Regering bij de Permanente Vertegenwoordiging van België bij de Europese Unie (EU).

De presentatie van Pieter Lietaer is te vinden op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

I. Het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) na 2020

1. Meerwaarde en doelstellingen van het GLB

Pieter Lietaer deelt mee dat de laatste besprekingen van de Europese Ministerraden Landbouw hoofdzakelijk werden beheerst door het GLB na 2020. De Bulgaarse voorzitter van de vergadering tekende een roadmap uit waarbij iedere maand andere aspecten worden uitgelicht die ter discussie worden voorgelegd aan de ministers.

Aangezien het landbouwbudget onder druk staat moeten de middelen vooral worden ingezet waar een Europese meerwaarde kan worden gecreëerd. Op 29 januari ging het vooral over de grote doelstellingen van het GLB en over de meerwaarde die het voor Europa kan realiseren, naast gesprekken over de subsidiariteit.

Op de Europese Raad van 29 januari werd een algemene discussie gevoerd over de doelstellingen en de meerwaarde van het GLB. Daarbij werd voornamelijk verwezen naar de doelstellingen uit het verdrag, met onder andere het garanderen van een inkomen voor de landbouwer, garanderen van lage prijzen voor de consument en het voorzien in een aanvaardbare levensstandaard voor landbouwers.

Commissaris Hogan verwees naar deze doelstellingen en voegde er ook een aantal aan toe die voornamelijk voortvloeien uit het Klimaatakkoord van Parijs van 2015 en de Sustainable Development Goals van 2015. Landbouw zal immers een bijdrage moeten leveren om deze doelstellingen mee te helpen realiseren.

De lidstaten verwezen eveneens naar de verdragsdoelstellingen, met in de eerste plaats het garanderen van het inkomen van de landbouwers dat momenteel sterk onder druk staat. Daarnaast werd ook verwezen naar de doelstellingen inzake milieu en klimaat, de nood aan kwalitatief voedsel, de positie van landbouwers en het versterken van de concurrentiekracht van de landbouw.

België wees voornamelijk op het geopolitieke belang van de eigen voedselvoorziening en voedselzekerheid in Europa, de doelstellingen inzake klimaat en milieu en de sociale en economische componenten inzake duurzame ontwikkeling.

Op 19 februari gingen de gesprekken verder over betalingen, milieu en klimaat en over plattelandontwikkeling.

Op 19 maart werden afspraken gemaakt over de positie van de raad in het kader van de raadsdoelstellingen.

2. Subsidiariteit

Het tweede deel van de discussie ging op 29 januari over de mate van subsidiariteit, en dus over afspraken wat op Europees, nationaal of regionaal niveau moet gebeuren in het licht van het nieuwe beheermodel, waarbij Europa meer taken zal doorschuiven naar de lidstaten.

Commissaris Hogan benadrukte dat het niet de bedoeling is om het GLB te hernationaliseren. Wat hem betreft zullen de belangrijkste doelstellingen op Europees niveau worden vastgelegd. De concrete implementatie zal zo veel mogelijk aan de lidstaten worden overgelaten. Dat model moet zorgen voor meer flexibiliteit in de uitvoering.

Het doel om hiermee ook meer vereenvoudiging te realiseren wordt door sommige lidstaten in vraag gesteld. Zij vrezen het doorschuiven van administratieve lasten van Europa naar de lidstaten. Commissaris Hogan kondigde een taskforce aan om de lidstaten bij te staan bij de voor te leggen plannen waarin de lokale invulling van het GLB wordt beschreven.

België drong aanvullend aan op de mogelijkheid voor het opmaken van regionale (en dus niet noodzakelijk nationale) strategische plannen. De mogelijkheid voor regionale differentiatie is bijvoorbeeld reeds voorzien inzake plattelandsontwikkeling.

3. Betalingen

Het onderwerp van de directe betalingen zorgde op de Europese Raad van 19 februari voor een vinnige discussie tussen de lidstaten. Commissaris Hogan vond directe betalingen gerechtvaardigd, maar stelde wel dat ze evenwichtiger moeten worden verdeeld. Hij wees daarbij op een aantal mechanismen zoals plafonnering van de directe steun, herverdelende betalingen, degressieve betalingen en externe convergentie.

Directe betalingen worden toegekend op basis van het areaal. Dat levert de kritiek op dat grote bedrijven het grootste aandeel van de directe betalingen verwerven. Hierdoor gaat op Europees niveau ongeveer 80 procent van de betalingen naar 20 procent van de bedrijven.

Commissaris Hogan stelde dat de externe convergentie eerder door de staats- en regeringsleiders moet worden beslist, tijdens onderhandelingen over de verdeling van het budget.

Commissaris Hogan sprak zich uit voor het behoud van de gekoppelde steun voor kwetsbare sectoren. De lidstaten zelf zijn echter fel verdeeld over deze gekoppelde steun en de mechanismen voor herverdeling. De Baltische lidstaten, Polen, Slowakije en Roemenië zijn vragende partij om de gemiddelde betalingen tussen de verschillende lidstaten gelijk te trekken. Momenteel krijgen de landbouwers uit West-Europese lidstaten een grote tegemoetkoming per hectare omdat hun bedrijfsvoering in vergelijking met de Oost-Europese staten meer kosten zou genereren.

De lidstaten waren ook verdeeld over de gekoppelde steun en de mechanismen voor herverdeling, zoals plafonnering van de steun, herverdelende betalingen, degressieve betalingen en externe convergentie. De grote meerderheid van de lidstaten is voor het behoud van de gekoppelde steun in het bestaande systeem. Een klein aantal lidstaten is daar sterk tegen gekant. Duitsland, Nederland, Denemarken en Zweden menen immers dat dit een inbreuk vormt op de

marktoriëntatie van het GLB. Zij pleiten voor een afschaffing of uitfasering ervan in een vastgelegd tijds kader.

België staat open voor de meeste mechanismen om de directe betalingen evenwichtiger te verdelen. Er wordt wel gewezen op de toepassingsmodaliteiten. België heeft immers weinig bedrijven die heel hoge tegemoetkomingen genieten. België is wel een koele minnaar van de externe convergentie.

4. Milieu en klimaat

Commissaris Hogan vindt dat de ambitie inzake milieu en klimaat in de toekomst veel hoger moet liggen. Hij kwam op de Europese Raad van 19 februari met het voorstel van 'een nieuwe groene architectuur' die in de plaats moet komen van de 'vergroening'. Er komt een verplichte conditionaliteit die te vergelijken is met de randvoorwaarden die nu worden gesteld voor het toekennen van directe steun. De randvoorwaarden inzake milieu en klimaat zullen worden uitgebreid en de vergroening zal daarin worden opgenomen, in een andere en minder complexe vorm. Een aantal randvoorwaarden zoals blijvend grasland en teeltrotatie zullen in de conditionaliteit worden verplicht. Dat wil zeggen dat daaraan zal moeten worden voldaan alvorens de landbouwers directe steun kunnen ontvangen. Daarbovenop komen een aantal vrijwillige maatregelen zoals nu reeds opgenomen in de tweede pijler. Landbouwers kunnen hierbij kiezen of ze op bepaalde voorwaarden al dan niet inzetten.

De lidstaten verwelkomen deze groene architectuur, maar wijzen op het belang van flexibiliteit, zodat de maatregelen ook kunnen worden aangepast aan de noden in de lidstaten die onderling verschillen. Een tweede aandachtspunt is een vereenvoudiging van de regels, zodat het voor de landbouwers eenvoudiger wordt om ze toe te passen. Tenslotte werd aandacht gevraagd voor een gelijk speelveld, wat eigenlijk haaks staat op de gevraagde flexibiliteit. De maatregelen die in het ene land worden opgelegd, mogen immers geen zwaardere belasting zijn voor de landbouwer dan andere maatregelen in een andere lidstaat. Het bewaren van dit gelijk speelveld is in die zin niet eenvoudig.

België pleitte vooral voor financiële stimulansen in het vrijwillige gedeelte van de maatregelen. Zo kunnen landbouwers vrijwillig kiezen voor maatregelen die ertoe bijdragen dat de doelstellingen van het Klimaatplan worden gerealiseerd. Mits een extra vergoeding wordt de maatregel niet als een verplichting gepercipieerd, maar eerder als een kans om bij te dragen aan die doelstellingen.

Qua plattelandsbeheer kunnen de lidstaten nu reeds kiezen welke maatregelen zij uit het model selecteren. Dat kan probleemloos worden ingepast in het nieuwe beheermodel, al moet ook hier een en ander worden vereenvoudigd. Momenteel is het plattelandsprogramma vaak een document van honderden pagina's. Dat moet eenvoudiger kunnen en ook op een meer strategisch niveau worden getild.

5. Blijvende discussies zonder raadconclusies

De Europese Raad van 19 maart 2018 handelde hoofdzakelijk rond het formuleren van raadsconclusies om aan de commissie de duidelijke boodschap te geven welke standpunten de lidstaten verdedigen. Ze kunnen een sterke boodschap uitzenden indien ze worden goedgekeurd bij unanimité. Daarom wordt in deze raadsconclusies traditioneel gezocht naar de grootste gemene deler. Toch bleven er discussiepunten zoals de reeds toegelichte externe convergentie en de gekoppelde steun, naast de gemeenschappelijke marktordening en een aantal elementen gelinkt aan het budget.

De gemeenschappelijke marktordening was een discussiepunt in die zin dat een aantal lidstaten, waaronder Denemarken en Zweden, geen voorafname wou doen aan het voorstel van de Commissie over het verbeteren van de positie van de landbouwer in de keten, dat pas in april 2018 op de agenda van de raad komt. Zij wilden geen tekst die stelde dat bijvoorbeeld producentenorganisaties zouden moeten worden versterkt en dat de concurrentieregels moeten worden versterkt ten opzichte van het GLB.

In verband met het budget stond er in voorzichtige bewoordingen dat landbouw over een adequaat budget zou moeten beschikken. Dit staat open voor een zeer brede interpretatie, maar toch wilden de nettobetalers deze passage uit de raadsconclusies houden.

Er werden uiteindelijk geen raadsconclusies afgesproken. Er bleef onenigheid over de externe convergentie. De Baltische staten, Polen en Slowakije konden de raadsconclusies niet goedkeuren. Het alternatief was dus voorzitterschapsconclusies gesteund door 23 lidstaten, waaronder België. Dat is een minder sterk resultaat dan unanieme raadsconclusies, maar er is wel de steun van 23 lidstaten.

Op 2 mei 2018 komt het budgetvoorstel van de commissie op de agenda, en eind mei of begin juni worden de voorstellen van de programma's geformuleerd, waaronder ook dat voor het GLB.

II. Andere thema's op de Europese Raad van 19 januari 2018

1. Marktsituatie van een aantal producten

1.1. Suiker

Voor suiker dient zich een andere marktsituatie aan wegens het beëindigen van de quota in september 2017.

1.2. Mageremelkpoeder

Voor mageremelkpoeder werd gewezen op de grote voorraden die reeds een aantal jaren in diverse lidstaten worden aangehouden, waaronder ook in België. Frankrijk en België vroegen aandacht voor deze grote voorraden die druk leggen op de zuivelmarkt. Frankrijk formuleerde in een nota een aantal voorwaarden voor het op de markt brengen ervan.

Commissaris Hogan erkende dat een grote voorraad van 380.000 ton magere-melkpoeder druk legt op de markt. Hij wil de voorwaarden voor het voorzichtig op de markt brengen van deze voorraden bekijken, maar ondertussen wordt wel doorgedaan met het verkopen van deze voorraden via openbare aanbestedingen.

1.3. Varkensvlees

In januari 2018 was de varkensprijs vrij laag, wat leidde tot een aantal verontruste tussenkomsten. Intussen is de prijs wel wat gestegen, maar blijft de bezorgdheid bestaan over de Afrikaanse varkenspest die zich in Oost- en Noord-Europa blijft uitbreiden.

1.4. Belgisch rundvlees

België vroeg aandacht voor de situatie van het Belgische rundvlees. Het type vlees waarin België zich specialiseert zit reeds jaren in een moeilijke prijsvorming en dat was nog vóór het uitbreken van de recente problemen rond de falende

voedselcontrole. De commissaris beloofde in een quasi standaardantwoord om de markten op te volgen, maar er werden geen specifieke maatregelen aangekondigd.

2. Handelskwesties

In verband met de World Trade Organization was het de bedoeling om in december 2017 een stap vooruit te zetten voor de disciplinerende van steun aan landbouw, wat uiteraard zijn impact heeft op het GLB. Uiteindelijk lagen de standpunten te ver uit elkaar om een akkoord te sluiten, mede omdat de Verenigde Staten momenteel in een eerder protectionistische modus zitten.

De onderhandelingen inzake de Mercado Común del Sur (MERCOSUR, de douane-unie tussen Brazilië, Argentinië, Uruguay, Paraguay en Venezuela) lopen verder met het oog op het afsluiten van een akkoord op relatief korte termijn. Een van de belangrijkste openstaande punten is de mate waarin aan de MERCOSUR-landen toegang wordt verleend tot de Europese rundvleesmarkt. Europa wil in de MERCOSUR-landen een grotere toegang voor zuivelproducten en een erkenning van geografische oorsprongbenamingen. In andere sectoren wil Europa bijvoorbeeld ook een grotere toegang voor auto's.

De onderhandelingen met Mexico zijn voor België minder belangrijk dan MERCOSUR.

De lidstaten formuleerden een grote bezorgdheid over de impact van de MERCOSUR-onderhandelingen. België vroeg een cumulatieve impactstudie om de toegevingen in verschillende handelsakkoorden voor diverse sectoren te kunnen evalueren en een draagkracht per sector te kunnen opstellen.

III. Andere thema's op de Europese Raad van 19 februari

1. Herziening van de EU-strategie voor de bio-economie

De herziening van de EU-strategie voor de bio-economie is nodig om de extra afzetmogelijkheden in deze markt te kunnen opnemen en evalueren. Commissaris Hogan wil daar werk van maken tegen eind 2018 en vroeg hiervoor input van de Raad.

De lidstaten wensen dat de landbouwers hierbij volwaardig worden betrokken zodat zij kunnen inspelen op de extra afzetmogelijkheden en op productdiversificatie die de bio-economie kan genereren.

2. EU-eiwittenplan

Het EU-eiwittenplan is geïnspireerd op de vaststelling dat Europa een erg lage zelfvoorziening heeft voor plantaardige eiwitten. Een derde van deze plantaardige eiwitten is afkomstig van soja, waarvan we slechts 5 procent zelf produceren. Het is de bedoeling om minder afhankelijk te worden van de invoer van soja uit Brazilië en de Verenigde Staten, en tegen eind 2018 een plan op te maken om zelf meer plantaardige eiwitten te telen.

De lidstaten verwelkomen dit plan, maar formuleerden ook een aantal bezorgdheden. De productie van soja veroorzaakt wereldwijd een grote ontbossing, wat in Europa moet worden vermeden. Een grote import betekent concurrentie voor onze eigen ethanol-productie. Het aanmoedigen van de teelt van plantaardige eiwitten moet ook binnen het GLB worden besproken.

IV. Vragen van de commissieleden

Sofie Joosen verwijst naar de EU-strategie voor de bio-economie en maakt daarbij de link naar het Vlaams Strategisch Plan Biologische Landbouw 2018-2022. Daarin werd gesteld dat we moeten waken over het equal level playing field voor de Vlaamse biolandbouw. De Europese Bioverordening zou ingaan vanaf 2021. Daarin zit geen uniforme aanpak van de pesticideresiduen. De Europese Commissie moet deze verordening nog aanvullen. Is er zicht op de verdere stappen en op de timing van deze Bioverordening?

Er zou voor vleesproductie een nieuwe ketenwerking worden uitgewerkt. In hoeverre is het beleidsdomein Landbouw daarbij betrokken?

Bart Dochy verwijst naar de conditionaliteit en de vrijwillige maatregelen van de aangekondigde nieuwe groene architectuur in het kader van milieu en klimaat. In het huidige systeem bedraagt de vergroening 30 procent van de totale betalingen. Wordt die 30 procent afgenomen van het totale budget om aan te wenden voor vrijwillige initiatieven? Is er reeds zicht op wat de conditionaliteit precies inhoudt? Het is voor de landbouwers immers belangrijk om te weten welke voorwaarden ze precies moeten naleven om welke steun te kunnen ontvangen.

Bij de toelichting werd geen gewag gemaakt van discussies over de brexit. Is dit geen item meer op de landbouwraden? Worden de recente evoluties in de onderhandelingen niet besproken?

Herman De Croo sluit zich aan bij de vraag over de brexit. Welke garanties worden er geboden voor de inkomsten van de landbouwers en het streven naar betaalbare voeding? Zijn deze verdragsdoelstellingen trouwens niet tegenstrijdig?

Met welke redenen hebben Duitsland, Nederland, Denemarken en Zweden zich verzet tegen de gekoppelde steun?

Komen de nieuwe maatregelen in het kader van de nieuwe groene architectuur bovenop de maatregelen van de vergroening of zullen ze hierdoor volledig worden vervangen? En welke argumenten hanteerden de Baltische staten, Polen en Slovaakse om de raadsconclusies in verband met de externe convergentie te verwerpen?

De hoeveelheid magere melk die binnen Europa wordt aangehouden is economisch en strategisch niet meer te verantwoorden. Wordt deze hoeveelheid gemiddeld gezien afgebouwd of stijgt de voorraad nog steeds?

Wordt binnen de landbouwraad geen aandacht besteed aan het kweken van algen in zee, wat over het algemeen als een nieuw voedselsegment wordt beschouwd en mogelijk een alternatief kan bieden voor de zelfvoorziening inzake plantaardige eiwitten?

Jos De Meyer begrijpt de bezorgdheid van de consument over de standaarden inzake kwaliteit, aanwending van geneesmiddelen, leefmilieu en dierenwelzijn die bij de productie van vlees in de MERCOSUR-landen anders liggen dan in Europa. De Europese producenten zijn ook terecht bevreesd voor het openstellen van de markt, waardoor een overaanbod van vlees niet denkbeeldig is.

Er was in januari 2018 reeds aandacht voor de situatie van het Belgisch rundvlees. Gezien de recente crisis in de Belgische vleesindustrie zal dit punt

wellicht nog belangrijker worden bij de volgende ministerraden. Er dringen zich belangrijke maatregelen op om deze sector levensvatbaar te houden.

Indien de tendens naar een grotere subsidiariteit en hernationalisering van het Europees landbouwbeleid zich doorzet, zoals sommige partijen vragen, stelt zich de vraag welke consequenties dit zal hebben voor het Vlaams landbouwbeleid. Bestaan hierover reeds studies of denkoefeningen?

V. Antwoorden van Pieter Lietaer

1. Bioverordening

Pieter Lietaer bevestigt dat inzake de Bioverordening, in 2018 werk zal worden gemaakt van de zogenaamde delegated and implementing act. Het betreft de meer praktische uitvoering van de wetgeving die de volgende jaren op punt wordt gesteld om in 2021 in werking te kunnen treden.

2. Verbeteren van de positie van de landbouwer in de keten

Zoals reeds eerder werd gesteld, staan de discussies over het organiseren van de keten pas in april 2018 op de agenda van de raad. Aangezien de belangen van de lidstaten op dit punt niet altijd overeenstemmen, is het moeilijk om te voorspellen welke gevolgen dit zal hebben voor het GLB.

3. De nieuwe groene architectuur

Het klopt dat de vergroening wordt opgegeven door de invoering van de nieuwe groene architectuur. Dat betekent dat de 30 procent die nu voorzien is voor de vergroeningspraktijken, niet langer zal worden afgehouden indien niet wordt voldaan aan de voorwaarden van deze vergroeningspraktijken. In de plaats komt een nieuwe invulling van de conditionaliteit. Vandaag is het reeds zo dat landbouwers los van de vergroening, rond verschillende aspecten van milieubeleid en biodiversiteit moeten voldoen aan een aantal regels op Europees niveau, vooraleer ze aanspraak kunnen maken op directe betalingen. Ze moeten op lidstaatniveau ook een aantal goede landbouwpraktijken doorvoeren die op Europees niveau werden bepaald. Het is de bedoeling om de huidige randvoorwaarden te behouden en daar een aantal zaken aan toe te voegen. Een variant van het aanhouden van blijvend grasland zal daar wellicht bij zijn. Deze aspecten zullen niet worden vastgeklikt aan de 30 procent van de directe betalingen.

Er is momenteel nog geen antwoord op de vraag wat er gebeurt indien een landbouwer niet voldoet aan een van de randvoorwaarden. Zijn dat dwingende bepalingen en verliest de landbouwer in dit geval 100 procent van de directe betalingen, of zal de Commissie een tussenweg bewandelen? Dat is op dit ogenblik nog onduidelijk want de commissie is nog bezig om de wetgeving op te stellen.

4. Brexit

De brexit is een zeer belangrijk thema voor de landbouw. Zoals reeds eerder werd gesteld, werd binnen Europa echter afgesproken om de brexit niet per sectorspecifiek onderdeel te bespreken, maar het onderwerp globaal te reserveren voor de Europese Raad en de Raad Algemene Zaken. Het is immers van groot belang dat Europa deze onderhandeling voert als een globaal blok. Uiteraard is er door de Permanente Vertegenwoordiging regelmatig contact met vertegenwoordigers bij de brexitonderhandelingen waar sectorspecifieke gegevens worden uitgewisseld. Ook binnen de Europese Commissie volgt het

Directoraat-generaal voor Landbouw en Plattelandsontwikkeling (DG-AGRI) deze onderhandelingen zeer strikt op.

Algemeen gesteld heeft Europa er alle belang bij om de huidige handelsstromen met zo weinig mogelijk belemmeringen te laten bestaan. De richtsnoeren voor de verdere onderhandelingen over de toekomstige relatie die deze week op de Raad worden besproken, gaan in de richting van een vrijhandelsakkoord, waarbij geen tarieven of kwantitatieve beperkingen worden opgelegd.

Er zullen dus weinig of geen tarifaire belemmeringen zijn. Voor de niet-tarifaire belemmeringen moet worden afgewacht of het Verenigd Koninkrijk andere standaarden dan Europa zal hanteren. Dat moet verder worden opgevolgd.

De budgettaire impact van de brexit wordt geschat op een verlies voor het EU-budget tussen 10 en 15 miljard euro per jaar. Specifiek voor landbouw spreekt men over 3 tot 4 miljard, wat neerkomt op ongeveer 10 procent van het landbouwbudget. Dat heeft ongetwijfeld een grote impact, maar er moet worden afgewacht wat er op 2 mei 2018 door de Europese Commissie wordt voorgesteld, en welke positie landbouw daarin zal krijgen. Vermoedelijk zal de Commissie pleiten voor een hogere bijdrage van de lidstaten aan het Europese budget om de gevolgen van de brexit op te vangen en een aantal nieuwe uitdagingen aan te pakken. Daarnaast zal de Commissie uiteraard ook een aantal besparingen moeten doorvoeren.

Concreet kan worden uitgegaan van een landbouwbudget dat wellicht niet zal stijgen, of dat eventueel gelijk blijft, maar zonder indexering. Doorheen de jaren komt dit dan neer op een langzame daling van het landbouwbudget, maar een concrete beslissing is nog niet genomen.

5. Verdragsdoelstellingen

De schijnbare tegenstelling in de verdragsdoelstelling tussen enerzijds redelijke prijzen voor de consument en anderzijds een volwaardig inkomen voor de producent, wordt door Europa opgevangen via het toekennen van subsidies aan de landbouwers. Hiermee kunnen zij een productie tegen redelijke prijzen in stand houden, terwijl ze zich verzekerd weten van een redelijk inkomen.

6. Gekoppelde steun

België heeft zich niet uitgesproken tegen de gekoppelde steun. In België is Wallonië koploper in het toepassen van gekoppelde steun. Daar wordt ongeveer 20 procent van de directe betalingen toegekend aan gekoppelde steun. Vooral de provincie Luxemburg leent zich gezien de bodemgesteldheid vrijwel uitsluitend tot rundveeproductie die via de gekoppelde steun in stand wordt gehouden. De bodemgesteldheid van Vlaanderen geeft meer mogelijkheid tot variatie in de landbouw. Daardoor is het geven van gekoppelde steun in Vlaanderen minder noodzakelijk. Deze dubbele situatie verklaart het standpunt van België.

7. Externe convergentie

In de voorzitterschapsconclusies wordt inzake externe convergentie gesteld dat de posities van de lidstaten divergeren en dat dit zal moeten worden aangepakt in het kader van de budgetbesprekingen. Het is dus niet zo dat er wordt gesteld dat er geen convergentie moet komen, of dat wordt aangedrongen op een grote convergentie. De voorzitterschapsconclusies acteren gewoon het verschil in meningen.

8. Mageremelkpoeder

Er worden geen nieuwe hoeveelheden mageremelkpoeder meer opgeslagen. De bestaande voorraden zullen niet meer groeien omdat de automatische opname van voorraden tegen een vaste prijs in januari 2018 werd afgesloten, althans voor dit jaar.

9. Algenproductie

Het is niet uitgesloten dat de algenproductie in de toekomst een deel van de plantaardige eiwitproductie binnen Europa kan opvangen, maar dit is een nieuwe sector waarvan de toekomstverwachtingen op dit ogenblik moeilijk kunnen worden ingeschat. Het betreft op dit ogenblik een productie die beperkt wordt gecommmercialiseerd door een aantal specifieke producenten.

10. MERCOSUR

Het is duidelijk dat de MERCOSUR-landen nooit akkoord zullen gaan met een verdrag dat niet voorziet in een bepaalde mate van liberalisering van de handel in rundvlees. Dit is voor hen wellicht het belangrijkste product waarvan zij een groot quotum hopen in te voeren tegen een zeer beperkt tarief of nultarief. Europa van zijn kant zal proberen om dit quotum zo laag mogelijk te houden. Deze specifieke onderhandelingspositie moet door beide blokken echter worden afgewogen tegen de voor- en nadelen voor alle sectoren die in het gehele verdrag worden gerealiseerd.

11. Consequenties van hernationalisering van het GLB

De liberalisering van de interne Europese markt bestaat ongeveer 25 jaar en heeft zijn nut bewezen. Het hernationaliseren van het GLB zou ingaan tegen deze interne markt. Het zou inhouden dat elke lidstaat opnieuw apart zijn eigen regels kan bepalen en dat concurrentie wordt gevoerd tussen de 27 lidstaten. Dit scenario is niet wenselijk. Het inschatten van de voor- en nadelen voor elke lidstaat op zich zou reeds het voorwerp uitmaken van een zeer omvangrijke studie.

Jos DE MEYER,
voorzitter

Herman DE CROO,
verslaggever